

Raadsinformatiebrief

De gemeenteraad van Albrandswaard

Uw brief van:	n.v.t.	Ons kenmerk:	793248
Uw kenmerk:	n.v.t.	Contact:	C. Zanoni
Bijlage(n):	Jaarverslag Leerplicht 2021-2022	Doorkiesnummer:	010-5030595
		E-mailadres:	c.zanoni@bar-organisatie.nl
		Datum:	23-05-2023

Betreft: Jaarverslag leerplicht 2021-2022

Geachte raadsleden,

INLEIDING

Voor u ligt het jaarverslag leerplicht over het schooljaar 2021-2022. In het jaarverslag is te lezen hoe de leerplichtambtenaren voor de gemeente de Leerplichtwet uitgevoerd hebben. Het doel van deze uitvoering is het verzuim terug te dringen en schooluitval te verminderen. In deze brief geven wij u ter kennisgeving een korte samenvatting uit het jaarverslag.

KERNBOODSCHAP

Het schooljaar 2021-2022 stond voor een groot deel in het teken van de terugkeer naar normaal. Na periodes met veel thuisonderwijs als gevolg van de Corona pandemie gingen ook MBO-leerlingen vanaf dit jaar weer volledig naar school.

Uit het jaarverslag wordt duidelijk dat het aantal verzuim meldingen in alle categorieën in 2021-2022 is toegenomen. Tevens zien we dat het aantal thuiszitters met één leerling is toegenomen en dat het aantal vroegtijdige schoolverlaters (VSV) gelijk is gebleven. Na de jaren met Corona beperkingen en afstandsonderwijs zien we dat er weer beter zicht is op verzuim onder leerlingen.

TOELICHTING

We zien een toename van het verzuim in alle categorieën. De toename van het luxe verzuim zien we vooral onder PO-leerlingen. Dit is te verklaren is door het wegvallen van de reisbeperkingen die waren ingesteld als maatregel tegen het verspreiden van het Corona virus. Daarnaast zien we een toename in het aantal relatief verzuimmeldingen onder MBO-leerlingen. Vanuit het onderwijs ontvangen wij signalen dat leerlingen het na de Corona maatregelen emotioneel zwaar hebben en moeite hebben om weer terug te keren naar de gestructureerde, gereguleerde schoolsituatie.

De leerplichtambtenaren hebben de lijn van preventie voortgezet. Dit zien we terug in het aantal bemiddelingen, dat ongeveer gelijk is gebleven ten opzichte van vorig schooljaar. Leerplichtambtenaren proberen verbaliseren te voorkomen. Het werk van de leerplichtambtenaren bestaat dan ook veel uit verbinden, bemiddelen en samenwerken.

Elke thuiszitter er één teveel. Helaas constateren we dat er één thuiszitters is bijgekomen. Leerplicht spant zich samen met de samenwerkingsverbanden en andere netwerkpartners in om thuiszitten te voorkomen of zo kort mogelijk te laten duren. In sommige situaties wordt thuiszitten veroorzaakt doordat het langer duurt om een passende onderwijsoplossing of onderwijsplek voor een leerling te vinden. In tegenstelling tot het aantal thuiszitters is aantal vroegtijdige schoolverlaters (VSV), gedaald. Dit in tegenstelling tot de landelijke cijfers, waar een stijging te zien is.

CONSEQUENTIES

Met het jaarverslag wordt voldaan aan de verplichting volgens artikel 25 lid 1 van de Leerplichtwet 1969 waarin is bepaald dat het college van burgemeester en wethouders jaarlijks verslag moet uitbrengen aan de raad over het gevoerde leerplichtbeleid in Ridderkerk.

BIJLAGEN

Jaarverslag Leerplicht 2021-2022

Met vriendelijke groet,
het college van de gemeente Albrandswaard,
de secretaris a.i., de burgemeester,

Vincent Florijn

drs. Jolanda de Witte

JAARVERSLAG LEERPLICHT 2021-2022

**Gemeente
Albrandswaard**

INHOUDSOPGAVE

pagina

Voorwoord

Inleiding 4

Leerplicht: wat is dat? 5

Maatschappelijke ontwikkelingen en leerplicht 6

Samenwerkingspartners 7

Werkwijze rondom schoolverzuim 9

De cijfers 10

Conclusie 17

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt het jaarverslag van schooljaar 2021-2022 namens het team Leerplicht. Dit jaarverslag is met veel aandacht en zorg samengesteld om u goed te informeren.

Het schooljaar 2021-2022 werd net als de vorige twee schooljaren bij tijd en wijlen beheerst door het Coronavirus en de bijbehorende maatregelen. Er kwam weliswaar geen langdurige schoolsluiting, maar het ziekteverzuim onder leerlingen en docenten, het vervroegen en verlengen van de kerstvakantie voor het basisonderwijs en andere beperkingen zorgden wederom voor onrust en onzekerheid onder leerlingen, ouders, scholen en netwerkpartners. Van iedereen is weer een grote mate van flexibiliteit, creativiteit en doorzettingsvermogen gevraagd om ondanks alles het onderwijs en de cijfers op peil te houden en gemotiveerd te blijven. Op alle vlakken is er veel inzet gepleegd en dit verdient alle waardering.

Ondanks de dynamiek van het moment hebben Leerplicht en de netwerkpartners hard gewerkt om met iedereen in contact te blijven. Samen hebben we ons ingezet om alle leerlingen in het onderwijs te houden en om in het belang van iedere leerling de meest geschikte oplossing of begeleiding te vinden. Hierin lag het accent vooral op verbinden, bemiddelen en interne en externe samenwerking. Toch maken we ons ook zorgen over de ontwikkeling van onze jeugdigen. We horen geluiden dat er meer problematiek is onder onze jeugdigen, waardoor het risico op verzuim en uitval stijgt. We doen er samen met onze netwerkpartners alles aan om dit risico te verkleinen en werken dus ook samen aan preventie.

De uitdagingen in de maatschappij worden ook teruggezien in het onderwijs en binnen leerplicht. Er is een toename van leerlingen die een plaats nodig hebben op het speciaal onderwijs. Op dit moment kan hier bijna niet aan voldaan worden, waardoor jeugd op een wachtlijst komt te staan. Hier maken wij ons zorgen over, omdat hierdoor de kans op uitval en thuiszitten groter wordt. Vanuit het onderwijs wordt deze zorg erkend. Koers VO doet momenteel dan ook een onderzoek naar de oorzaken van de toeloop op het voortgezet speciaal onderwijs. Wij hopen dat dit nieuwe inzichten geeft om problemen aan te pakken en te voorkomen.

Naast de maatschappelijke ontwikkelingen is ook team Leerplicht voortdurend in ontwikkeling. Er is een nieuw leerling registratiesysteem aangeschaft en in gebruik genomen en ook hebben wij een nieuwe beleidsadviseur mogen begroeten. Samen met een team van vakmensen met jarenlange kennis ervaring spannen wij ons in om onze jeugdigen alle kansen te geven zich via het onderwijs te ontplooien.

Veel leesplezier!

Groet, Stephanie Gabreëls, teamleider Leerplicht

Inleiding

Zoals de Leerplichtwet voorschrijft, moet elke gemeente jaarlijks rond 1 oktober, gegevens aan de minister verstrekken over de omvang en de behandeling van het gemelde schoolverzuim van leerplichtige- en kwalificatie plichtige leerlingen. Het gaat hier om de leerlingen die zijn ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie van hun woonplaats. Op basis van deze gegevens wil de minister inzicht krijgen in de omvang en de wijze van afhandeling van het ongeoorloofde schoolverzuim van leerplichtige- en kwalificatie plichtige leerlingen. Dit inzicht is noodzakelijk, zowel voor het beleid van onderwijsinstellingen als de samenwerkingsverbanden en de gemeente om het schoolverzuim terug te dringen. Immers we willen zoveel als mogelijk voorkomen dat er thuiszittende leerplichtige jongeren zijn of jongeren voortijdig school verlaten. En we willen bereiken dat elke jongere (voor wie dat mogelijk is) een startkwalificatie behaalt.

De cijfers die we als gemeente aan het ministerie leveren zijn in dit jaarverslag verwerkt. Er wordt uitgelegd wat er is gebeurd wanneer een leerling van school verzuimt en welk proces de leerplichtambtenaren hierin hebben gevolgd. Er wordt inzicht gegeven in de cijfers van het aantal verzuimmeldingen en welke vormen van aanpak het team hierop ingezet heeft. We staan stil bij de ontwikkelingen en geven een beeld van wat de leerplichtambtenaren hebben gedaan om resultaten te behalen.

Leerplicht: wat is dat?

Leerplicht is de wettelijke verplichting om kinderen onderwijs te laten volgen. De Leerplichtwet (1969) is erop gericht te waarborgen dat alle kinderen aan onderwijs kunnen en zullen deelnemen (behalve in de wet genoemde uitzonderingen/vrijstellingen).

Team Leerplicht

De BAR kent een team Leerplicht, bestaande uit 8 leerplichtambtenaren en 1 ondersteuner. Voor gemeente Albrandswaard zijn 2 leerplichtambtenaren aangesteld. Zij houden zich bezig met de bestrijding van ongeoorloofd schoolverzuim van leerlingen die in Albrandswaard wonen. Daarnaast begeleiden ze leerlingen die, om welke reden dan ook, niet naar school gaan, zo mogelijk terug naar het onderwijs. De leerplichtambtenaar is niet alleen een toezichthouder en handhaver van de Leerplichtwet. De leerplichtambtenaar verwijst en bemiddelt ook naar hulpverlening waar dat nodig is, waardoor het verzuim niet groter wordt. In het afgelopen (corona)jaar is er ook veel aandacht geweest voor bemiddeling.

Wanneer is een kind leerplichtig?

Een kind is volledig leerplichtig vanaf de eerste schooldag van de maand volgend op de 5e verjaardag tot aan het einde van het schooljaar waarin de leerling 16 jaar wordt.

Wanneer geldt de kwalificatieplicht?

De kwalificatieplicht geldt voor leerlingen zonder startkwalificatie (zoals het diploma HAVO, VWO of MBO2) vanaf 16 jaar tot de 18e verjaardag. Dit betekent dat de leerling volledig dagonderwijs volgt of een combinatie van werken en leren. Regels voor verlof, verzuim en vrijstellingen zijn gelijk aan die van de volledige leerplicht.

Zowel leerplichtige als kwalificatie plichtige leerlingen tot 18 jaar vallen onder de Leerplichtwet en dus ook onder het toezicht van de leerplichtambtenaren. De leerlingen van 18 jaar en ouder vallen onder het toezicht van het RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie). Hierover vindt u meer verderop in het jaarverslag.

Maatschappelijke ontwikkelingen en leerplicht

Daar waar de afgelopen twee schooljaren werden gekenmerkt door onrust rondom het Coronavirus, kunnen we stellen dat in het schooljaar 2021 – 2022 het nieuwe normaal echt zijn intrede heeft gedaan. Het Coronavirus ging nog altijd rond, waardoor er weliswaar veel ziekteverzuim onder docenten en leerlingen was, maar schoolsluitingen niet meer noodzakelijk waren. De normale situatie van voor het Coronavirus was echter nog ver weg. Door de quarantaineregels was er nog regelmatig sprake van het samenvoegen van klassen. Ook online lessen en legere lokalen door (geoorloofd) ziekteverzuim van leerlingen kwamen nog steeds voor.

Het werk van onze leerplichtambtenaren begint officieel pas als ongeoorloofd verzuimd wordt, maar door de goede contacten die er zijn, worden zij ook preventief benaderd. Dit past ook goed in hun werkwijze, die gebaseerd is op de MAS (Methodische Aanpak Schoolverzuim). De MAS beschrijft een eenduidige aanpak. En geeft duidelijkheid over wie wat doet én in welke fase van het verzuim. Waarbij de nadruk ligt op het niet direct verbaliseren maar op het oplossen van de problematiek onderliggend aan het verzuim.

Scholen banderen onze leerplichtambtenaren wanneer er zorgen zijn. En helaas moeten we constateren dat die zorgen er volop zijn en alleen maar lijken toe te nemen. Scholen spreken over een toename van leerlingen met een zorgvraag. Aan die zorgvraag kan door scholen lang niet altijd voldaan worden. Noodzakelijke ondersteuning vanuit de jeugdhulpverlening of een andere passende onderwijsplek zijn echter lang niet altijd snel beschikbaar, waardoor jeugd op een wachtlijst komt en het risico op uitval groter is. De leerplichtambtenaar is bij deze casussen een spin in het web. Hij initieert en onderhoud contacten met de scholen, de leerlingen en de ouders, en met de potentiële zorgstructuur, zoals het wijkteam, of instellingen die een alternatief kunnen bieden.

De zorgen binnen het onderwijs worden gedeeld door leerplicht. Ook in het dagelijks werk van de leerplichtambtenaar neemt de zwaarte van de casuïstiek toe. Het afgelopen jaar zijn de verzuimcijfers toegenomen en zien we een stijging van het aantal verbaliserende handelingen. In het hoofdstuk de cijfers zal hier verder op in worden gegaan.

Samenwerkingspartners

De leerplichtambtenaren werken nauw samen met verschillende netwerkpartners om te voorkomen dat een leerling buiten het onderwijs gaat vallen. Elk kind heeft immers recht op onderwijs wat past bij zijn of haar niveau. Wanneer een leerling niet kan mee komen in het onderwijs, is er maatwerk nodig om te voorkomen hij of zij uitvalt. Als eerste zijn de scholen met de samenwerkingsverbanden aan zet. Wanneer blijkt dat er geen passend aanbod aan de leerling geboden kan worden, worden andere netwerkpartners betrokken om een oplossing te vinden voor de onderwijsbehoefte voor de leerling. Er zijn situaties waarbij dit zo complex is dat er ook juridische informatie wordt ingewonnen en er overlegd wordt om uiteindelijk 'out of the box' oplossingen te vinden. In dergelijke overleggen zijn de leerplichtambtenaren volwaardige gesprekspartners die indien nodig netwerkpartners met elkaar verbinden en tegelijk de wettelijke kaders voor ogen houden.

Hieronder worden de meest voorkomende netwerkpartners benoemd:

Collega's Team Leerplicht

Iedere 6 weken komt het team leerplicht van de BAR-organisatie bij elkaar. Bij complexe zaken worden de collega's regelmatig tussentijds geraadpleegd. Vier keer per jaar is er een regionaal overleg met leerplichtambtenaren uit de regio.

Scholen

De leerplichtambtenaren hebben met name contact met de verzuimcoördinatoren, zorgcoördinatoren, ondersteuningscoördinatoren, mentoren, interne begeleiders en directie van een school om het verzuim van een leerling te bespreken. Leerplicht werkt met vaste contactpersonen voor de scholen die binnen de gemeente Albrandswaard gehuisvest zijn.

Wijkteam

Leerplicht werkt regelmatig samen met de Wijkteams, vooral sinds de transitie van het Sociaal Domein.

RiBA

Het samenwerkingsverband 'Passend Onderwijs RiBA' kan de behoefte van een leerling aan extra ondersteuning samen met de basisschool oppakken. Zo kunnen er extra middelen ter beschikking worden gesteld en deskundigen worden ingeschakeld.

Koers VO

Koers VO is het samenwerkingsverband 'Passend Voortgezet Onderwijs' in de regio Rotterdam en omgeving.

Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)

De RMC-taak wordt uitgevoerd door 'De Jonge Krijger' en is er op gericht zo veel mogelijk vroegtijdig schoolverlaters van 18 jaar en ouder te begeleiden naar een startkwalificatie.

Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

School kan de jeugdverpleegkundige en jeugdarts inschakelen voor onderzoek naar zorgwekkend of twijfelachtig ziekteverzuim. Indien ziekteverzuim ongeoorloofd blijkt te zijn wordt de leerplichtambtenaar betrokken door school.

Ingrado

Deze brancheorganisatie informeert de leerplichtambtenaren over alle maatschappelijke en wettelijke ontwikkelingen op het gebied van leerplicht.

Wethouder

De jaarcijfers en de kwartaaltellingen worden bij de wethouder overlegd. Beleidszaken worden met de wethouder onderwijs afgestemd.

Openbaar Ministerie (OM)

De leerplichtambtenaar kan, bij twijfel of er gehandhaafd moet worden, altijd advies vragen bij het Openbaar Ministerie. Tevens informeert de leerplichtambtenaar de officier van justitie over de stand van zaken bij lopende processen-verbaal voor een rechtszitting.

Sociale Verzekeringsbank (SVB)

Bij vermissing van leerling/gezin of bij vermoedelijk vertrek naar het buitenland wordt de SVB ingelicht.

Raad voor de kindbescherming

Bij een proces verbaal over relatief schoolverzuim gaat de raad voor kindbescherming een onderzoek uitvoeren. De leerplichtambtenaar kan daarnaast bij de Raad voor Kinderbescherming advies vragen over schoolverzuim.

Belangrijke overlegvormen:

Driehoeksoverleg

Hierin bespreekt de leerplichtambtenaar opgemaakte processen-verbaal voor relatief verzuim en de aanpak van complexe zaken met de Raad voor de kindbescherming, het Openbaar Ministerie en Koers VO.

Ketenoverleg jeugd en veiligheid.

Leerplicht heeft elke 6 weken overleg met de procesregisseur jeugd & veiligheid van de gemeente, waarbij casussen besproken worden met o.a. Halt, Pak-Je-Kans en Politie.

Informatiesystemen:

Leerlingregistratiesysteem

Leerplicht werkt met een leerling registratiesysteem, hierin worden de verzuimmeldingen en de onderzoeken in digitale dossiers bijgehouden.

Basis Registratie Personen (BRP)

Bij vermissing van een leerling of het gezin neemt de leerplichtambtenaar contact op met de collega's van BRP. Zij doen een adresonderzoek.

Samenwerkingsinstrument Sluitende Aanpak (SISA)

SISA is een computersysteem waarin professionals kunnen vastleggen dat ze betrokken zijn bij een kind of jongere van 0-23 jaar. Zo kan er tussen professionals onderling afstemming plaats hebben om de best mogelijke begeleiding te bieden.

Werkwijze rondom schoolverzuim

Hoe ziet het proces en de aanpak rondom schoolverzuim er uit?

Scholen zijn wettelijk verplicht een melding van schoolverzuim via DUO te doen als er bij een leerling sprake is van 16 uur ongeoorloofd verzuim binnen vier aaneengesloten weken.

De leerplichtambtenaren onderzoeken het gemelde verzuim door bijvoorbeeld aanvullende informatie op te vragen bij de school. Denk hierbij aan verzuimoverzichten en de redenen voor dat verzuim.

Als de leerling regelmatig te laat in de les komt of spijbelt heet dit **relatief verzuim**.

Als een leerling zonder toestemming (van school of leerplichtambtenaar) buiten de schoolvakantie afwezig is voor een vakantie of een dagje weg, dan heet dit **luxeverzuim**.

En als een leerling leerplichtig is, maar niet op een opleiding staat ingeschreven en er geen sprake is van beroep op vrijstelling van de inschrijvingsplicht, dan is er sprake van **absoluut verzuim**.

Het is mogelijk dat er voor schoolverzuim een verklaarbare reden is, daarom worden ouders en leerling geïnformeerd over het bij school geregistreerde verzuim. Soms stuurt de leerplichtambtenaar in eerste instantie een kennisgevingsbrief. Maar in de meeste gevallen worden leerling en ouders door de leerplichtambtenaar uitgenodigd voor een gesprek over het gemelde verzuim.

In het verzuimgesprek kunnen de leerling en/of ouders het advies krijgen om hulpverlening of zorg in te schakelen om zo het verzuim te stoppen. Maar wanneer het verzuim ongeoorloofd blijkt, wordt er een waarschuwing afgegeven. Als daarna blijkt dat het ongeoorloofde verzuim toch nog verder oploopt, is de leerplichtambtenaar bevoegd om een sanctie op te leggen. Een sanctie voor alleen de leerling kan in de vorm van een doorverwijzing naar Halt of Pak je Kans.

Een sanctie voor de leerling en/of de ouders kan in het uiterste geval door het opleggen van een proces-verbaal. Hierbij gaat er ook een afschrift naar de Raad voor de Kinderbescherming die de casus onderzoekt en het OM daarna adviseert. De leerling en ouders kunnen dan bijvoorbeeld worden opgeroepen om zich voor de rechter te verantwoorden.

Tijdens dit hele traject voorziet de leerplichtambtenaar de officier van Justitie (OM) van informatie over de laatste stand van zaken met betrekking tot het verzuim en/of een eventueel zorgtraject.

Behalve dat de leerplichtambtenaar zich bezig houdt met de afhandeling van de verzuimmeldingen en handhaving van de Leerplichtwet is hij/zij ook betrokken bij casussen waarbij leerlingen om allerlei verschillende redenen van school dreigen uit te vallen of zijn uitgevallen. Dit noemen we bemiddeling. Een voorbeeld hiervan zijn is een leerling die kampt met mentale problemen. In zo'n geval legt de leerplichtambtenaar verbinding met andere netwerkpartners. Door gezamenlijk nauw contact te houden en samen te werken, probeert iedereen vanuit zijn of haar rol te voorkomen dat een dergelijke leerling uitvalt. In sommige situaties is niet snel een juiste oplossing te vinden, immers het is en blijft maatwerk. Dan kan het gebeuren dat een kind thuis komt te zitten, waarbij iedereen er naar streeft dit zo kort mogelijk te houden.

De cijfers

In Albrandswaard bedroeg het aantal leerplichtige (5-16 jaar) en het aantal kwalificatie plichtige leerlingen op 1 oktober 2021 in totaal 4.350.

Leeftijd	Aantal
5 t/m 12 jaar	2596
13 t/m 16 jaar	1393
17 jaar	361
5 t/m 17 jaar	4350

Bron: Basisregistratie Persoonsgegevens

De jaarcijfers over leerplichtcasuïstiek voor gemeente Albrandswaard worden hieronder weergegeven, met de nodige toelichtingen erbij. Het is belangrijk om te weten dat de cijfers van het VO inclusief de cijfers van het VSO zijn. De cijfers zijn afkomst van team Leerplicht.

Absoluut verzuim

Van absoluut verzuim is sprake als een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht niet is ingeschreven op een school en ook niet vrijgesteld is van de inschrijvingsplicht. De ouders zijn hiervoor verantwoordelijk. Dit betekent niet dat al deze leerlingen het gehele schooljaar niet ingeschreven hebben gestaan. Omdat deze gegevens één maal per maand worden geregistreerd kan het betekenen dat een leerling tussentijds wel is ingeschreven. Onder absoluut verzuim vallen ook kinderen die net 5 jaar zijn geworden maar nog niet zijn ingeschreven op een school. En als laatste worden onder absoluut verzuim ook kinderen geregistreerd die verhuisd zijn, waarbij de verhuizing nog niet in de registratiesystemen verwerkt is.

Absoluut verzuim	2020-2021	2021-2022
PO	8	9
VO	4	8
MBO	2	9
Totaal	14	26

In Albrandswaard is in het afgelopen schooljaar 26 keer een melding van absoluut verzuim geregistreerd.

Relatief verzuim

Bij relatief verzuim staat de leerplichtige of kwalificatie plichtige wel ingeschreven op een onderwijsinstelling, maar verzuimt deze zonder geldige reden. Er wordt door school een verzuimmelding gedaan bij DUO wanneer een leerling 16 uur in vier opeenvolgende weken ongeoorloofd van school heeft verzuimd, en/of meerdere keren te laat in de les is verschenen.

Relatief verzuim	2020-2021	2021-2022
PO	13	8
VO	39	44
MBO	30	65
Totaal	82	117

Het hier genoemde aantal meldingen (117) gaat niet over unieke leerlingen. Het kan dus zijn dat er voor één leerling meerdere verzuimmeldingen zijn gedaan.

Luxeverzuim

In het geval van luxe verzuim is er sprake van ongeoorloofde afwezigheid waarbij zonder toestemming van het hoofd van de school (bij 10 dagen of minder) dan wel zonder toestemming van de leerplichtambtenaar (bij 11 dagen of meer)

Luxe verzuim	2020-2021	2021-2022
PO	2	42
VO	0	1
MBO	0	0
Totaal	2	43

buiten de vastgestelde schoolvakanties om van school wordt verzuimd. Hierbij wordt vaak het eigen belang vooropgesteld (vaak ten behoeve van vakanties) door de ouders boven dat van het aanwezig zijn op school. Over het algemeen is het luxe verzuim het grootst rondom de vakantieperiodes. Ten opzichte van het vorig schooljaar is het luxe verzuim fors gestegen. Door versoepeling van de Corona maatregelen was het weer mogelijk om op vakantie te gaan. Dit lijkt de belangrijkste verklaring voor de stijging.

Kennisgevingsbrief

Niet elke melding geeft aanleiding tot een persoonlijk gesprek. In een aantal situaties is er sprake van licht verzuim en volstaat, nadat er informatie bij de school is opgevraagd, soms een kennisgevingsbrief. In deze brief vertelt de leerplichtambtenaar aan de leerling en/of ouder(s) dat school het verzuim heeft gemeld bij leerplicht.

Kennisgevingsbrief	2020-2021	2021-2022
PO	5	0
VO	30	30
MBO	24	26
Totaal	59	56

We adviseren de leerling en/of ouder(s) in gesprek te gaan met school over het gemelde schoolverzuim. Als een leerling na de kennisgevingsbrief weer gaat verzuimen volgt er wel een gesprek met leerplicht. Het aantal kennisgevingsbrieven dat in schooljaar 2021-2022 verstuurd is, is ten opzicht van 2020-2021 ongeveer gelijk gebleven.

Waarschuwing

Wanneer een leerling en/of ouders voor de eerste keer in aanraking komt met leerplicht en er blijken na een gesprek geen directe zorgen te zijn, dan houdt de leerplichtambtenaar het bij een waarschuwing. De school van de leerling wordt in kennis gesteld van deze waarschuwing en dit wordt geregistreerd in het leerplichtsysteem. In Albrandswaard zien we ten opzichte van het voorgaande schooljaar een daling in het aantal waarschuwingen voor relatief verzuim, maar een stijging in het aantal waarschuwingen die zijn afgegeven voor het luxe verzuim. Deze stijging wordt volledig verklaard door de toename van het aantal waarschuwingen voor ouders met kinderen in de PO-leeftijd.

Waarschuwing absoluut verzuim			Waarschuwing relatief verzuim			Waarschuwing luxe verzuim		
	2020-2021	2021-2022		2020-2021	2021-2022		2020-2021	2021-2022
PO	2	0	PO	4	3	PO	2	29
VO	0	0	VO	29	18	VO	0	0
MBO	0	0	MBO	10	16	MBO	0	0
Totaal	2	0	Totaal	43	37	Totaal	2	29

Halt-verwijzing

Als leerlingen van 12 jaar en ouder vaak spijbelen, kan de leerplichtambtenaar hen verwijzen naar Halt, waarna een passende Halt-straft volgt.

Leerlingen komen pas bij Halt als de school en de leerplichtambtenaar verschillende maatregelen

hebben getroffen om het relatief verzuim te stoppen, zonder dat die resultaat hebben opgeleverd.

Het afgelopen schooljaar zijn in Albrandswaard twee Halt-verwijzingen geweest.

Halt verwijzingen	2020-2021	2021-2022
PO	0	0
VO	0	1
MBO	0	1
Totaal	0	2

Pak Je Kans

Om relatief schoolverzuim te bestrijden heeft de leerplichtambtenaar de mogelijkheid om Pak Je Kans in te zetten. Pak Je kans heeft als doel te voorkomen dat problemen verergeren, door vroegtijdige signalering van probleemgedrag en risico's. De interventie van Pak Je Kans vindt snel plaats. De hulpverlening wordt binnen enkele werkdagen opgestart en duurt maximaal dertien weken. Dit schooljaar is er geen Pak Je Kans ingezet, net zoals in 2020-2021.

Pak je kans	2020-2021	2021-2022
PO	0	0
VO	0	0
MBO	0	0
Totaal	0	0

Proces-verbaal

Schoolverzuim is een overtreding. Hiervoor kunnen ouders worden vervolgd en/of leerlingen vanaf 12 jaar. Het aantal afgegeven processen-verbaal ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2020-2021.

Proces verbaal absoluut verzuim			Proces verbaal relatief verzuim			Proces verbaal luxe verzuim		
	2020-2021	2021-2022		2020-2021	2021-2022		2020-2021	2021-2022
PO	0	0	PO	0	0	PO	3	8
VO	0	0	VO	0	0	VO	0	0
MBO	0	0	MBO	0	0	MBO	0	0
Totaal	0	0	Totaal	0	0	Totaal	3	8

Absoluut verzuim

Wanneer een leerling niet staat ingeschreven bij een school kan er het proces-verbaal opgemaakt worden tegen ouders. In het afgelopen jaar is, net als het voorgaande schooljaar, geen proces-verbaal opgemaakt voor absoluut verzuim.

Relatief verzuim

Bij relatief verzuim kan een proces-verbaal opgemaakt worden tegen ouders en leerlingen vanaf 12 jaar. In het afgelopen jaar is geen proces-verbaal opgemaakt voor relatief verzuim.

Luxeverzuim

Op vakantie gaan buiten de schoolvakantie (of dagjes uit) zonder toestemming van de school of leerplichtambtenaar komt voor rekening van de ouders. In de meeste gevallen wordt luxeverzuim bestraft met een geldboete. Er is acht keer proces-verbaal opgemaakt voor luxeverzuim. In alle gevallen is het proces verbaal opgemaakt tegen de ouders.

Bemiddelingen

De leerplichtambtenaar is er niet alleen om leerlingen aan te spreken die spijbelen. Hij/zij wil ook zorgen dat leerlingen niet uitvallen op school. Door de samenwerking te zoeken met school, ouders, leerlingen eventuele netwerkpartners kan wellicht een oplossing worden gevonden, zodat kan worden voorkomen dat leerlingen verzuimen en de school verlaten zonder diploma. In de eerste twee jaar met Corona is er veel tijd geïnvesteerd in preventie, en die lijn wordt voortgezet. Er zijn ongeveer evenveel bemiddelingen geweest als vorig schooljaar.

Bemiddelingen	2020-2021	2021-2022
PO	41	61
VO	28	26
MBO	26	13
Totaal	96	100

Thuiszitters

Een thuiszitter is een leerling tussen de 5 en 18 jaar, die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en zonder geldige reden meer dan 4 weken verzuimt of die niet ingeschreven staat (absoluut verzuimer). De leerling heeft geen ontheffing/vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.

Thuiszitters	2020-2021	2021-2022
PO	1	1
VO	1	3
MBO	2	1
Totaal	4	5

Elke thuiszitter is er één te veel. Daarom nemen de leerplichtambtenaren deel aan een overleg dat voor deze groep leerlingen is georganiseerd. Hierin wordt nauw samengewerkt met de Samenwerkingsverbanden RiBA (basisonderwijs) en Koers VO (Voortgezet onderwijs). Tijdens dit overleg worden de betreffende leerlingen besproken en wordt er gezocht naar een passende oplossing. In Albrandswaard is het aantal thuiszitters ongeveer gelijk gebleven. Op enig moment hebben 5 leerlingen thuis gezeten. Dit wil overigens niet zeggen dat dit gedurende het gehele schooljaar is geweest.

Variawet

Het is mogelijk om meer maatwerk in onderwijstijd te bieden voor leerlingen die tijdelijk geen onderwijs kunnen volgen op reguliere en speciale basis- en voortgezet onderwijs scholen. De Variawet biedt de mogelijkheid om tot onderwijstijdverkorting te komen. Deze onderwijstijdverkorting kan door de scholen worden aangevraagd bij de inspectie van het onderwijs. De leerplichtambtenaar denkt mee over oplossingen. De variawet is dit jaar niet ingezet.

Verwijderingen

Een verwijdering is een besluit van school om de leerling, wegens gedrag, niet meer toe te laten tot de lessen en tot de school. De school zal een andere school/instelling moeten vinden die bereid is de leerling toe te laten. Tot die tijd is de school verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs. Een besluit tot verwijdering moet van tevoren, beredeneerd en schriftelijk aan de ouders worden gestuurd. Vervolgens krijgen ouders de gelegenheid om hun zienswijze op het voorgenomen besluit kenbaar te maken. Als ouders bezwaar maken tegen een besluit van verwijdering, moet de school binnen het verstrijken van de bezwaartermijn, een besluit nemen op dit bezwaar. Mocht de ouder, nadat de school een andere school bereid heeft gevonden de leerling toe te laten, hun medewerking weigeren dan komt de leerling in beeld bij Leerplicht.

In 2021-2022 zijn er geen meldingen bij leerplicht gedaan.

Vroegtijdig Schoolverlaters

Vroegtijdig schoolverlaters zijn leerlingen tot 23 jaar die:

- het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie (een diploma voor havo, vwo of minimaal mbo niveau 2).
- langer dan een maand zonder reden van school wegblijven.

De aanpak van vroegtijdig schoolverlaten voor de leerlingen die niet meer leerplichtig of kwalificatie plichtig zijn wordt voor gemeente Albrandswaard uitgevoerd door De Jonge Krijger. De vroegtijdig schoolverlaters worden door hen in beeld gehouden en gestimuleerd terug te gaan naar school. Over deze aanpak wordt jaarlijks verantwoording afgelegd. Leerplicht en De Jonge Krijger werken waar nodig nauw samen om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen. Met name wanneer een verzuimende leerling de 18-jarige leeftijd bereikt.

In onderstaande tabel worden de VSV-ers zoals vastgelegd door het RMC naar gemeente in de regio Rijnmond weergegeven. Gemeente Albrandswaard heeft 32 vroegtijdig schoolverlaters. Onderstaande cijfers betreffen nog voorlopige cijfers. De definitieve cijfers worden pas in de loop van 2023 bekend.

Gemeente	Deelnemers	Nieuwe vsv-ers	Percentage
Albrandswaard	2249	32	1,42%
Barendrecht	4547	98	2,16%
Brielle	1213	31	2,56%
Capelle aan den IJssel	4806	134	2,79%
Goeree-Overflakkee	4039	73	1,81%
Hellevoetsluis	3149	82	2,60%
Krimpen aan den IJssel	2455	70	2,85%
Lansingerland	5959	115	1,93%
Maassluis	2416	62	2,57%
Nissewaard	6231	181	2,90%
Ridderkerk	3185	82	2,57%
Rotterdam	43611	1484	3,40%
Schiedam	5462	152	2,78%
Vlaardingen	5209	151	2,90%
Westvoorne	1031	13	1,26%

Schooljaar 2020-2021 – regio Rijnmond, nieuwe VSV-ers RMC naar gemeente

Wanneer we kijken naar het verloop van de afgelopen twee schooljaren is zichtbaar dat het aantal vroegtijdig schoolverlaters vrijwel gelijk is gebleven. Dit is niet in lijn met de landelijke trend, waar wij juist een stijging zien van het aantal vroegtijdig schoolverlaters.

	2020-2021	2021-2022
Landelijk	1,88%	2,34 %
Albrandswaard	1,41%	1,42 %

Vrijstellingen

Vrijstellingen Artikel 5 onder a

De ouder(s) zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat hun kind op een school staat ingeschreven, zolang hun kind op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt is om tot een school of instelling te worden toegelaten. Dit wordt beoordeeld door een door burgemeester en wethouders aangewezen onafhankelijk arts of psycholoog. In 2021-2022 zijn 7 vrijstellingen verleend voor art 5 onder a.

Artikel 5 onder a	2020-2021	2021-2022
PO	6	5
VO	3	2
MBO	0	0
Totaal	9	7

Vrijstellingen Artikel 5 onder b

De ouder(s) zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat hun kind op een school staat ingeschreven, zolang zij tegen de richting van het onderwijs zijn. Wanneer dit onderwijs wordt aangeboden op de scholen die binnen redelijke afstand van de woning liggen. En waarop het kind geplaatst zou kunnen worden. Wanneer het kind in het voorgaande schooljaar op een school ingeschreven heeft gestaan (van dezelfde richting), kan het beroep op vrijstelling niet worden gehonoreerd. In 2021-2022 is, net als vorig jaar, twee maal een vrijstelling artikel 5 onder b verleend.

Artikel 5 onder b	2020-2021	2021-2022
PO	2	2
VO	0	0
MBO	0	0
Totaal	2	2

Vrijstellingen Artikel 5 onder c

De ouder(s) zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat hun kind op een school in Nederland staat ingeschreven, zolang hun kind als leerling van een school buiten Nederland staat ingeschreven. En deze school geregeld bezoekt. In 2021-2022 zijn 5 vrijstellingen verleend voor art 5 onder c.

Artikel 5 onder	2020-2021	2021-2022
PO	3	3
VO	1	1
MBO	0	1
Totaal	4	5

Vrijstellingen Artikel 15

In andere gevallen dan genoemd in artikel 5 kunnen burgemeester en wethouders op grond van bijzondere omstandigheden vrijstelling verlenen van de inschrijvingsplicht, als wordt aangetoond, dat de leerling op andere wijze voldoende onderwijs geniet. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een interne bedrijfsopleiding. Volledig leerplichtigen leerlingen kunnen geen gebruik maken van deze vrijstellingsmogelijkheid. In 2021-2022 is er één vrijstelling artikel 15 verleend.

Vrijstellingen Artikel 5a

Ouder(s) zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen, dat hun kind als leerling van een school staat ingeschreven, zolang zij een trekkend bestaan leiden, waarbij hun kind hen vergezelt. Tot ouders met een trekkend bestaan worden gerekend kermisexploitanten of circusmedewerkers. Zij leiden gedurende de maanden maart tot en met oktober een trekkend bestaan. Dit geldt alleen voor kinderen in het basisonderwijs (Besluit trekkende bevolking, Wet Primair Onderwijs). De vrijstelling wordt opgeschort als er binnen een straal van vijf kilometer van de standplaats een zogenoemde "rijdende school" voor deze kinderen is. In 2021-2022 is geen vrijstelling artikel 5a verleend.

Vervangende leerplicht Artikel 3a

Wanneer een leerling de leeftijd van 14 jaar heeft bereikt en is vastgesteld dat hij of zij niet geschikt is om volledig dagonderwijs op een school te volgen, kunnen burgemeester en wethouders toestaan dat de leerling op school een programma volgt, dat naast algemeen vormend onderwijs en op het beroep gericht onderwijs, tevens praktijktijd bevat. Dit programma bestaat uit het verrichten van lichte arbeid naast en in samenwerking met het onderwijs. In 2021-2022 is net als het schooljaar 2020-2021 geen vrijstelling artikel 3a verleend.

Vervangende leerplicht Artikel 3b

Voor het laatste schooljaar kunnen burgemeester en wethouders op verzoek van ouder(s) toestaan, dat de inschrijving van een leerling aan een school voor voortgezet onderwijs, wordt vervangen door de inschrijving als leerling van een MBO. In 2021-2022 is geen vrijstelling artikel 3b verleend.

CONCLUSIE

Uit het jaarverslag komt naar voren dat de verzuimcijfers in het schooljaar 2021-2022 ten opzichte van 2020-2021 gestegen zijn. Dit zien we in alle categorieën van verzuim. Zowel het aantal absoluut verzuim meldingen, als het aantal relatief verzuim en luxe verzuim meldingen is toegenomen in het schooljaar 2021-2022. Nu de scholen weer volledig geopend zijn, is er weer beter zicht op verzuim en neemt het aantal meldingen toe.

Het aantal absoluut verzuimmeldingen is toegenomen. Hierbij kunnen we niet aangeven of deze leerlingen het hele jaar niet ingeschreven hebben gestaan. De leerlingen kunnen alsnog ingeschreven zijn of een vrijstelling toegekend gekregen hebben.

Het grootste aantal relatief verzuim meldingen is aan MBO-leerlingen toe te schrijven. De grootste stijging zien we afgelopen jaar ook onder MBO-leerlingen. In het PO is het aantal relatief verzuim meldingen afgenomen. Bij relatief verzuim wordt door middel van hulpverlening aan leerling en/of ouder(s) de kans geboden om de oorzaak van het verzuim te verhelpen. Vanuit het onderwijs ontvangen wij signalen dat leerlingen het na de Corona periode emotioneel zwaar hebben en moeite hebben om weer terug te keren naar de gestructureerde, gereguleerde schoolsituatie. Dit draagt bij aan het verzuim.

Bij het luxe verzuim zien we een grote toename van meldingen onder PO-leerlingen. Dit valt te verklaren doordat er dit jaar weer meer mogelijkheden waren om op vakantie te gaan. Hiervoor zijn ook meer waarschuwingen gegeven dan vorig schooljaar.

Het aantal kennisgevingsbrieven is in het afgelopen schooljaar in totaal ongeveer gelijk gebleven. Wel zien we een daling in het PO en een stijging in het MBO. waar men naar twee jaar weer naar school kon. Hierdoor is verzuim weer zichtbaar geworden. Dit beeld wordt gecomplementeerd met het ongeveer gelijk gebleven aantal verwijzingen naar Halt en Pak Je Kans.

De leerplichtambtenaren blijven inzetten op preventie. Afgelopen schooljaar waren er ongeveer evenveel bemiddelingen als in schooljaar 2020-2021. Verbaliseren wordt alleen gedaan wanneer het echt nodig is. De processen verbaal die zijn opgemaakt zijn allemaal vanwege luxe verzuim in het PO.

Het aantal thuiszitters is in 2021-2022 met één leerling toegenomen. Om te voorkomen dat leerlingen niet naar school gaan of dit zo kort mogelijk te laten duren werkt leerplicht nauw samen met de samenwerkingsverbanden en andere netwerkpartners. In sommige situaties wordt thuiszitten veroorzaakt doordat het langer duurt om een passende onderwijsoplossing of onderwijsplek voor een leerling te vinden. Het aantal vroegtijdig schoolverlaters is gelijk gebleven ten opzichte van schooljaar 2020-2021.

Er zijn in 2021-2022 evenveel aanvragen gedaan voor vrijstelling van inschrijving van kinderen. Het gaat hier om aanvragen om medische redenen, maar ook omdat ouders het niet eens zijn met de richting van het onderwijs of omdat leerlingen onderwijs volgen in het buitenland.

Doorkijk naar het nieuwe schooljaar

In 2022-2023 zet leerplicht Albrandswaard in op het stabiliseren en terugdringen van het aantal verzuim meldingen. De prioriteit ligt bij het zo laag mogelijk houden van het aantal thuiszitters en het verkorten van de tijd dat zij thuis zitten. Samen met de scholen en de samenwerkingspartners blijven we hiermee aan de slag. Ook binnen het LEA (Lokaal Educatieve Agenda) is dit onderdeel een belangrijk speerpunt. Veel aandacht blijft gaan naar het zo spoedig mogelijk stoppen van ongeoorloofd verzuim en de vermindering van het aantal vroegtijdig schoolverlaters.